

Fredrikstad kommune

Fredrikstad, 01. februar 2024

Saksnr. 2020/6752

Høringsinnspill til områderegulering for Viken Park.

ArealplanID 3004 1199

Naturvernforbundet er den største natur- og miljøvernorganisasjonen i Norge med ≈40 000 medlemmer. Vi har økende medlemsmasse og engasjement for bevaring av natur og artsmangfold. Det er mye verdifull natur i Østfold, men naturarealene er under hardt press som følge av nedbygging. Naturvernforbundet ser på nedbygging av natur med bekymring og kommer derfor med dette høringssvaret.

Naturvernforbundet i Østfold mener at nedbygging av 1810 daa med skog, LNF- område og dyrket mark til industriområde er et stort inngrep i Fredrikstad kommunes arealer, og ikke forenlig med føringer for arealbruk knyttet til Naturavtalen som Norge har underskrevet og forplikter seg til. Naturavtalen, har som mål å både stanse tap av natur og restaurere ødelagt natur innen 2030. Gjennom avtalen har landene blant annet forpliktet seg til å verne og bevare 30 prosent av hav- og landområder, restaurere 30 prosent av ødelagt natur og stanse utryddelsen av arter. [cop-15-dec-04-en.pdf \(cbd.int\)](#)

Nedbygging av 1810 daa av skog, LNF- område og dyrket mark er å betrakte som et enormt arealinngrep som tilsvarer 254 fotballbaner. Et slikt inngrep må ha særdeles tungtveiende samfunnsmessige interesser som vi ikke kan se er tilstede. Utbyggingen vil få store konsekvenser for naturen, artsmangfoldet, landskapsopplevelsen og friluftslivet i området og bryter med [Naturmangfoldloven](#). Vi vil trekke frem noen momenter spesielt:

- 1. Artstap.** Arealtap er den største årsaken til tap av artsmangfold og utrydding av arter. [Påvirkningsfaktorer \(artsdatabanken.no\)](#) Det finnes flere rødlista arter i planområdet. Av sopparter finnes Kransmusserong med status sårbar (VU) og Båltussehatt med status nær truet (NT). I Artsdatabasen er det observasjoner i planområdet av sanglerke (NT), gulspurv (VU), heilo, nær truet (NT). Der finnes også rovfugl som hønehawk (NT) og musvåk. Der er ellers et rikt dyreliv i området med arter som elg, rådyr, hare, rødrev og grevling. Hule eiker finnes innen planområdet. Disse er fredet og kan være leveområder for mange tusen arter. Det er 3 ørretbekker med kantvegetasjon i nærheten av planområdet som vil påvirkes negativt med avrenning, støv og partikler fra sprenging, graving og transport.
- 2. Friluftsliv.** Fritid og rekreasjon i nærnatur er viktig for folks helse. Toftebergskogen og Vetatoppen er et viktig område for turer, ridning, soppsampling og andre friluftaktiviteter for innbyggerne på Østsiden, Torp, Sellebakk, Skjærviken, Årum og Sarpsborg. Det er viktig å bevare slike nære naturområdet, også for kommende generasjoner.

3. **Landskapsvurdering.** Ved dette inngrepet tar man hull på et sammenhengende naturområde på ca 2500 daa. Det blir bare fragmenter igjen av natur i kanten, så virkningen bør vurderes med et helhetlig landskapsperspektiv som betydelig og større enn det som er lagt frem i saksdokumentene.
4. **Løsmasser.** 4. mill m³ av fjellmassene er planlagt sprengt ut i byggeperioden. Det er enorme mengder masse som under anleggsvirksomheten vil gi støy og støv, også fra transport. Mange innbyggere vil bli påvirket av dette i mange år. Det er foreslått satt av fire LNF- områder på ca. 314 daa til deponier. Dette innebærer også et arealtap. Spørsmålet er hvor resten av massene skal gjøres av siden kommunen mener de ikke har plass til deponi med 700 m³ forurenset mudderet fra Rørvikrenna ved Borg Havn.
5. **Dyrka mark.** Planene medfører tap av jordbruksarealer og dyrkbar jord. Vi savner at det ikke er lagt frem i det minste en skikkelig plan for hvordan disse jordressursene kan tas vare på for landbruksproduksjon ved en ordentlig matjordplan. Jordvernet gjelder ikke bare eksisterende arealer i drift, men også dyrkbare arealer. Vi vil minne om at kommunene nå i januar har fått et nytt brev fra Landbruksdepartementet som minner kommunepolitikerne om det ansvaret kommunene har for at Norge skal nå målet om å bygge ned mindre matjord og ta vare på de jordressursene vi har.
6. **Kulturhistoriske verdier, kulturmiljø og landskap.** Det er automatisk fredet gravminne fra bronse-/jernalder i det store området i sør, båndlagt etter lov om kulturminner. I tillegg er det to kulturminnelokaliteter (bestående av klynger av kulturminner) som ligger delvis innenfor dette området. Også disse er helt eller delvis automatisk fredet. I/ved alle feltene er det klynger av automatisk fredede kulturminner fra flere perioder. Noen av disse er båndlagt etter kulturminneloven i kommuneplanens arealdel.» [vedlegg kpa2023 konsekvensutredning-datert-30.05.2023.pdf \(fredrikstad.kommune.no\)](#)
Fredrikstad kommune har også KULA- Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse områdene «Oldtidsveien – Skjebergsletta». Disse er beskrevet i rapporten «Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Østfold».

I forslaget til reguleringsplan for Viken Park er det få konkrete næringsinteresser og det mangler konkrete planer for hva som skal etableres. Batterifabrikk og pilotanlegg er nevnt, men disse tankene fremstår for oss mer som luftslott enn faktisk realiserbare prosjekter. Industrien i Norge sliter med tilgang på energi og høye kraftpriser. Vi vil minne om at for noen få år siden slo kommunene om å bli attraktive steder for batterifabrikk, men selv de beste prosjektene har ikke latt seg realisere. F.eks. den store satsingen som skulle skje i Arendal ble realisert i Nederland fordi energiprisene i Norge ikke lenger var lavere enn på kontinentet og tilgangen på god kompetanse var større der. Freyr i Mo i Rana flytter nå til USA og Mo i Rana kommune sitter igjen med store infrastrukturkostnader og ingen arbeidsplasser. Lokalt har flere bedrifter i Fredrikstad har varslet flytting av produksjonen til utlandet, deriblant Kronos Titan AS og Jøtul AS. Dette vil frigjøre næringsareal. Naturvernforbundet i Østfold mener Fredrikstad kommune ikke kan drive arealpolitikk med så store naturinngrep basert på løse tanker og drømmer, men må legge til grunn realistiske gode prosjekter før de åpner for slike dramatiske arealinngrep.

Norsk Institutt for Naturforskning kom i 2023 med en viktig rapport som viser planlagt utbyggingsareal i kommuner i Norge. [ninarapport2310.pdf](#)

Miljøorganisasjonen Sabima har brukt resultatene fra rapporten og rangert landets kommuner. Fredrikstad kommune kommer på 294. plass av totalt 350 kommuner på oversikt for planlagt nedbygging av natur til næringsvirksomhet. Score er begrunnet med at kommunen velger å bygge ned natur i stedet for å bruke ledige grå næringsareal som er tilgjengelig. [Sammenlign kommuner - Naturkampen \(sabima.no\)](http://www.sabima.no).

[Vi vil anbefale Fredrikstad kommune å lage en oversikt over eksisterende regulerte ledige næringsarealer med den hensikt å nærme seg en arealnøytralitet i arealplanleggingen.](#)

Regjeringen har kommet med en tiltakspakke på samlet 53. mill til kommuner som innlemmer vern av natur i planarbeidet. Kommunen bør derfor så raskt som råd er gjennomføre en planvask av arealplanene for å få en oversikt over allerede regulerte grå arealer og næringsareal som er tilgjengelig.

Oppsummert

Nedbygging av området Viken Park/ Tofteberg må regnes som et alvorlig grep i kommunens arealdisponeringen som går imot regjeringens ambisjoner om å redusere forbruk av natur. Kommunen bør derfor velge andre løsninger for å dekke behovet for næringsarealer.

Med vennlig hilsen

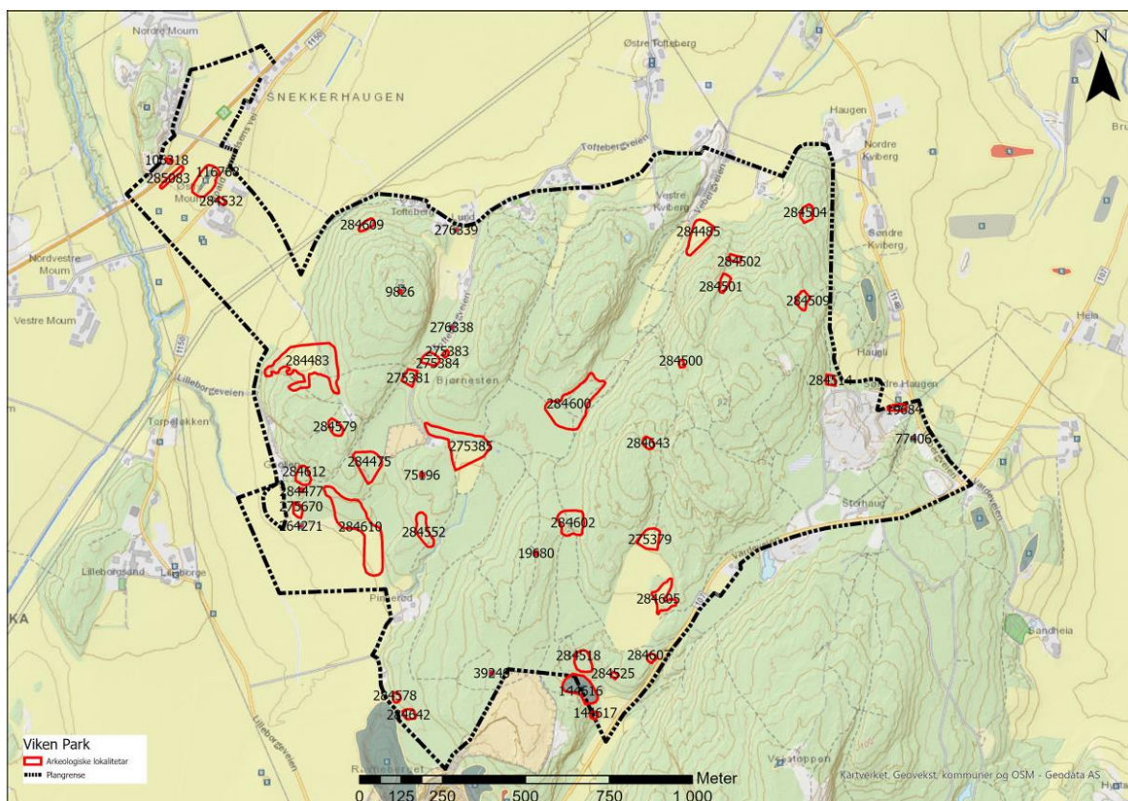
Styret i Naturvernforbundet i Østfold

Fylkesrådmannen peker på at planforslaget bryter med premissene for arealutveksling.

Fylkesplan for Østfold Fylkesplan for Østfold, «Østfold mot 2050», vedtatt juni 2018. Østfold skal være et fylke som ivaretar klima, natur, kulturminner og kulturlandskap, og som tar miljøhensyn i offentlig og privat sektor. Kulturminner og kulturmiljø skal være en integrert del av kommunal og regional planlegging og forvaltning. Min kommentar: Naturvernforbundet kan ikke se at det samstemmer med Fylkesplanen.

Arkeologiske kulturminner:

periodar. Innanfor sjølve planområdet er det kjent fleire gravminne, steinalderlokalitetar og bergkunst.

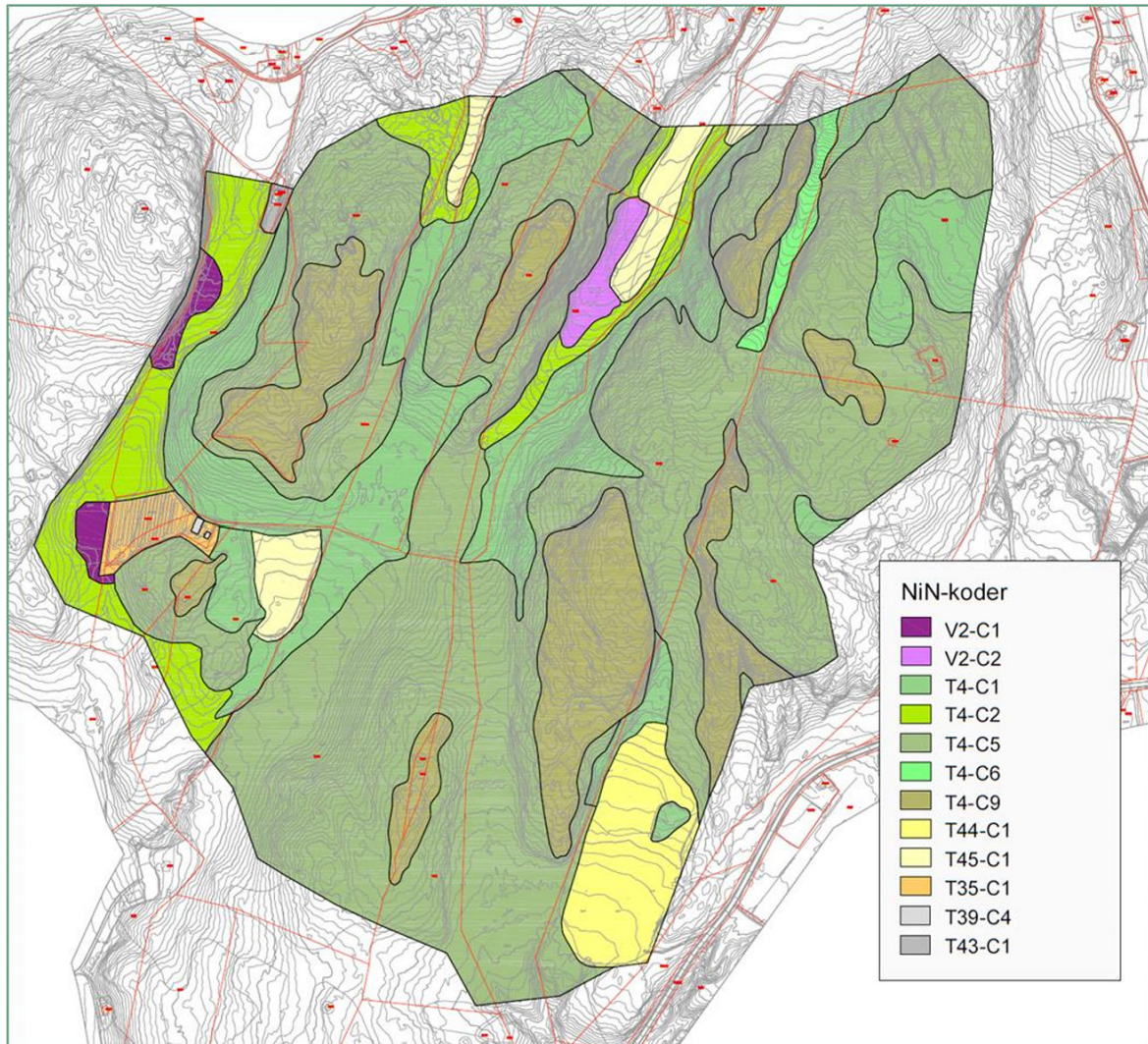
Planområdet med plangrense og automatisk freda kulturminne innanfor denne markert.

Kilde : [A18 - Registreringsrapport arkeologisk kulturminner, datert 08.04.2022.pdf \(fredrikstad.kommune.no\)](#)

JP 165b Gnr./bnr.: 632/3 m.fl. Dagens formål: LNF, råstoffutvinning, kombinert bebyggelse og anleggsformål (felt KB6) Foreslått formål: Andre typer nærmere angitt bebyggelse og anlegg (massedeponi) Arealstørrelse: ca. 314 daa. Forslagsstiller: Multiconsult Norge AS på vegne av Viken Park AS Beskrivelse: Ønsker områder avsatt til massedeponier/landskapstilpasning, hovedsakelig i to store felt øst og vest for KB6, men også to mindre felt i nord og sør. Hovedsakelig i LNF, men noe areal er også foreslått tatt fra felt KB6.

3.10 Vegetasjon Innenfor BKB1-6 og BAA1-3 skal eksisterende terreng og vegetasjon beholdes frem til det er gitt tillatelse til tiltak. Tidspunkt og omfang for rensk av vegetasjon skal følge plan for fasegjennomføring for å sikre tilstrekkelig areal, jf. pkt. 3.12.1 c). (Jf. PBL § 12-7, nr. 1)

Til info Naturtyper

Planbestemmelse 15.12.2023.

«5.4 Båndlagte områder eller båndlegging i påvente av vedtak (PBL § 11-8 d) 5.4.1 Båndlegging etter lov om kulturminner (H730) a) Innenfor H730_1 finnes et gravfelt med to gravrøyser og en boplass (Id275384 og 275383) som er automatisk fredet, jf. Kulturminnelovens § 4. b) Innenfor H730_2 ligger det et gravfelt og en boplass/aktivitetsområde fra steinalder (Id284612) som er automatisk fredet jf. Kulturminnelovens § 4. c) Innenfor H730_3 ligger det en boplass/aktivitetsområde fra bronsealder og eldre jernalder (Id284610) som er automatisk fredet jf. Kulturminnelovens § 4. d) Innenfor H730_4 ligger det en boplass fra steinalder (Id284525) som er automatisk fredet jf. Kulturminnelovens § 4. e) Innenfor H730_5 ligger det et felt med bergkunst

(Id276338) som er automatisk fredet jf. Kulturminnelovens § 4. f) Innenfor H730_6 ligger det deler av to boplasser fra steinalder (Id144616 og 144617) som er automatisk fredet jf. Kulturminnelovens § 4. g) Innenfor H730_7 og H730_8 ligger det et gravfelt og en bautasteinlokalitet (Id19684 og 77406) som er automatisk fredet jf. Kulturminnelovens § 4. Innenfor hensynssonen er det tillatt å fylle på med rene masser slik at terrenget blir mest mulig likt slik det var før Områdereguleringsplan for Viken Park /10217164-PLAN-NOT-005 PlanID 30041199 Side 15 av 20 masseuttakingen. Det skal lages en istandsettingsplan som ivaretar kulturminnene og sikrer at igjenfyllingen skjer på en hensiktsmessig måte. Ingen må, uten at det er lovlig etter Kulturminnelovens § 8, sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner eller fremkalle fare for at dette kan skje, jf. Kulturminnelovens § 3. Påkrevd hogst/vedlikehold av vegetasjon innenfor hensynssonene skal avklares med Fylkeskonservatoren. Før tiltak innenfor planområdet igangsettes skal følgende lokaliteter avgrenses og merkes med oransje anleggsgjerde eller «tilsvarende»: H730_1: (Id275383 og 275384). (jf. PBL § 12-7, nr. 2,6). 5.5 Regulert tre som skal bevares (1271) Registrerte hule eiker er vist på plankart med juridisk punktsymbol. Det tillates ikke fysisk...» [planbestemmelser-sist-revidert-15.12.2023.pdf \(fredrikstad.kommune.no\)](#)